

M. POIARES MADURO

FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2005. szeptember 8.¹

1. Két, 2004. április 22-i határozatában a Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Olaszország) a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelv (HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet 322. o.) 29. cikke első bekezdése e) és f) pontjának értelmezésére vonatkozó kérdéseket intézett a Bírósághoz. Ez az irányelv lehetővé teszi azon szolgáltatók kizárását a szerződésben való részvételből, amelyek nem tettek eleget társadalombiztosítási járulék- és adófizetési kötelezettségeiknek. A feltett kérdések mindkét előzetes döntéshozatalra utaló határozatban azonosak, így a Bíróság elnöke 2004. június 30-i végzésében úgy határozott, hogy egyesíti a két ügyet.

I – A tényállás, a jogi háttér és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

2. Az Olaszországban székhellyel rendelkező La Cascina Soc. Coop. arl (a továbbiakban: La Cascina) és a Zilch Srl (a továbbiakban: Zilch) társaságok – ideiglenes társulás kere-

tében –, illetve a szintén olaszországi székhellyel rendelkező G.f.M. konzorcium (a továbbiakban: G.f.M.) részt vettek az olasz védelmi minisztériumnak Olaszország különféle pontjain található szervezeti és osztályai részére nyújtandó étkeztetési szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzési szerződések gyorsított meghívásos eljárásában, amelyet az említett minisztérium a gazdasági- és pénzügyminisztériummal egyetértésben hirdetett meg. A 16 részből álló pályázati felhívás 2002 decemberében került közzétételre. A részvételi jelentkezések, illetve az ajánlatok beérkezésének határidejét 2003. január 15-ében, illetve 2003. március 3-ában határozták meg.

3. Az ajánlatkérő 2003. december 4-i határozatában kizárta a pályázati eljárásból a La Cascina, a Zilch és a G.f.M. társaságot. A C-226/04. sz. ügyben az eljárásban részt vevő ideiglenes társulásban vezető szerepet betöltő vállalkozás, a La Cascina a 2001. január 1-jétől 2002. december 31-ig terjedő időszakokra nem rendezte a munkavállalókkal kapcsolatos társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségét. A csoport egy másik vállalkozását, a Zilch-et arra hivatkozva zárta ki ugyanezen határozat, hogy az az 1997 és 2001 közötti időszakban több adózási időszak vonatkozásában nem rendezte adófizetési kötelezettségét. A C-228/04. sz. ügyben a G.f.M. szabálytalanul teljesítette az Istituto

1 – Eredeti nyelv: portugál.

nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (nemzeti munkahelyi balesetbiztosítási intézet, a továbbiakban: INAIL) szemben fennálló kötelezettségeit.

járulékfizetési kötelezettségeit. A Zilch azt is kiemelte, hogy az adótartozások rendezéséről rendelkező törvény alapján kérelmet terjesztett elő, amelynek alapján részletfizetést engedélyeztek a számára.

4. A kizárásról szóló határozat alapja az 1995. március 17-i 157. sz. törvényrendelet 12. cikkének d) és e) pontja, amely a 2000. február 25-i 65. sz. kormányrendelet² 10. cikkével került módosításra, és ekként rendelkezik: „ki vannak zárva a közbeszerzésből azok a jelentkezők: amelyek nem rendezték az Olaszország vagy a székhelyük szerinti állam jogszabályai alapján fennálló, a munkavállalókkal kapcsolatban fizetendő társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségeiket”.

6. A nemzeti bíróság előtt az ajánlatkérő ezzel szemben megjegyezte, hogy az utólagos teljesítés nem jelenti azt, hogy a felperes társaságok az ajánlati felhívásra benyújtott részvételi jelentkezéseikre nyitva álló határidő lejártakor, vagyis 2003. január 15-én eleget tettek kötelezettségeiknek.

5. Egyrészt a La Cascina és a Zilch, valamint másrészt a G.f.M. a 2003. december 4-i kizárásról rendelkező határozat hatályon kívül helyezését kérte a Tribunale amministrativo regionale del Lazio-tól. A La Cascina és a G.f.M. egyebek mellett előadta, hogy az ő elmaradásaik pusztán késésből adódtak, és a kérdéses fizetési kötelezettségeiknek utóbb eleget tettek. A Zilch vitatta az Ufficio centrale fiscale részéről a pályázati bizottság részére eljuttatott közleményt, és csatolta az Ufficio periferico di Messina igazolását, amelyből kiderül, hogy 2003. január 1-jén a Zilch teljesítette adó- és

7. A tagállami bíróság az előtte folyó ügyben megállapította, hogy a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontját a 157/1995. sz. törvényrendelet 12. cikkének d) és e) pontja ültette át az olasz jogba. Az előbbi cikk értelmében: „Kizárható a szerződésben való részvételből a szolgáltató, ha: [...] e) nem tett eleget a letelepedése szerinti ország vagy az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján fennálló társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének; f) nem tett eleget az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján fennálló adófizetési kötelezettségének; [...] Ha az ajánlatkérő megköveteli, hogy az ajánlattevő igazolja, hogy nem tartozik az a), b), c), e) és f) pont hatálya alá, elegendő bizonyítékként kell elfogadnia [...] az e) és f) pontban meghatározott esetekben az érintett tagállam illetékes hatósága által kiadott igazolást”.

2 – A rendeletek a GURI 104., 1995. május 6-ai, illetve a GURI 70., 2000. március 24-i számában kerültek közzétételre (a továbbiakban: 157/1995. rendelet).

8. Miután az olasz bíróság megállapította, hogy a különböző olasz bíróságok által a 157/1995. sz. törvényrendelet alapján hozott ítéletekben foglalt értelmezések eltérnek egymástól, és tekintetbe vette, hogy e rendeletet a 92/50 irányelv figyelembevételével kellene értelmezni, felfüggesztette az eljárást, és a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Akként értelmezendők-e a szóban forgó irányelv fent hivatkozott rendelkezései, hogy ahol a közösségi jogalkotó a »nem tett eleget a letelepedése szerinti ország vagy az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján fennálló társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének« vagy a »nem tett eleget az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján fennálló adófizetési kötelezettségének« fordulatot használja, ott csak és kizárólag arra a körülményre utal, hogy a vállalkozás – a közbeszerzési eljárásban történő részvételre való jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártakor (vagy legalábbis a [...] szerződés odaítélése előtt) – eleget tett ezen kötelezettségeinek a vonatkozó befizetések hiánytalan és határidőben történő teljesítésével;

2) következésképpen szükségszerűen akként kell-e értelmezni az átültető olasz nemzeti jogszabályt [az 1995. március 17-i 157. sz. rendelet 12. cikkének d) és e) pontja] – amennyiben a fent említett közösségi jogszabálytól eltérően megengedi azon vállalkozásoknak a

közbeszerzési eljárásból történő kizárását, amelyek »nem rendezték az Olaszország vagy a székhelyük szerinti állam jogszabályai alapján fennálló, a munkavállalókkal kapcsolatban fizetendő társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségüket« vagy »nem rendezték az Olaszország vagy a székhelyük szerinti állam jogszabályai alapján fennálló adófizetési kötelezettségüket« –, hogy az kizárólag e kötelezettségeknek a fenti időpontban (a részvételi jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártakor vagy a szerződés akár csak ideiglenes odaítélését közvetlenül megelőző időpontban) megállapítandó elmulasztott teljesítésére, és nem a helyzetük utólagos »rendezésére« vonatkozik;

3) avagy ezzel szemben (és amennyiben a 2) pontban foglaltak tükrében a nemzeti jogszabály a közösségi jogszabály céljával és funkciójával össze nem egyeztethetőnek minősülne) a nemzeti jogalkotó – figyelemmel arra a kötelezettségre, hogy az átültetés során megfeleljen a szóban forgó irányelvben foglalt közösségi szabályozásnak – jogosult volt-e úgy rendelkezni, hogy a közbeszerzési eljárásban olyan személyek is részt vehetnek, akik a közbeszerzési eljárásban való részvételre nyitva álló határidő lejártakor helyzetüket nem »rendezték«, ugyanakkor képesnek mutatkoznak helyzetük rendezésére (és e tekintetben konkrét lépéseket tettek) a szerződés odaítélését megelőzően;

4) és végül, amennyiben a 3) pontban említett értelmezés lehetséges – tehát be lehet vezetni olyan szabályokat, amelyek rugalmasabbak a közösségi jogalkotó által említett »eleget tett«

kifejezés szigorú értelmezésénél –, sér-tik-e ezek a szabályok az alapvető közösségi elveket, úgymint a valamennyi uniós polgár tekintetében érvényesülő egyenlő bánásmód elvét, vagy – csak a közbeszerzési eljárásoknál maradva – azt az elvet, amely szerint azonos feltételeket kell teljesítenie minden személynek, aki ilyen közbeszerzési eljárásban való részvételét kérte?”

9. Az írásbeli eljárásban részt vett a Bíróság előtt a La Cascina és a Zilch, az osztrák kormány, az olasz kormány és az Európai Közösségek Bizottsága. A 2005. június 30-i meghallgatáson a La Cascina és a Zilch, a G.f.M., a Pedus Service, az olasz kormány és a Bizottság ismertette álláspontját.

10. Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az EK 234. cikk értelmében a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel sem a nemzeti törvényi vagy rendeleti rendelkezések értelmezése, sem ezen rendelkezéseknek a közösségi joggal való összeegyeztethetősége kérdésében.³ Ennek következtében az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket át kell fogalmazni. A válaszok lehetővé teszik a kérdést előterjesztő bíróság számára, hogy az áttünető nemzeti jogszabályt a 92/50 irányelv 29. cikke e) és f) pontjának megfelelően értelmezze. Ugyanis „a nemzeti jog megfelelő értelmezésének követelménye a Szerződés rendszeréből következik, amennyiben lehetővé teszi a tagállami bíróságnak, hogy az előtte folyó ügyben hozott határozata során

hatáskörének megfelelően biztosítsa a közösségi jog hatékony érvényesülését”.⁴ Ebből következően a jelen ügyben, bár a lehetséges jelöltek kizárására vonatkozó egyedi szabályokat a nemzeti jog határozza meg,⁵ mint azt a Bizottság írásbeli észrevételeiben megállapítja, a 92/50 irányelv 29. cikke e) és f) pontjának értelmezését kell szolgáltatni a nemzeti bíróság részére.

11. Úgy tűnik, hogy az első és az utolsó kérdés a tagállami jogalkotónak a 92/50 irányelv 29. cikkének áttünetése során rendelkezésére álló mérlegelési mozgástérre vonatkozik. Pontosabban az első kérdés két különböző értelmezési problémát vet fel. Egyrészt a nemzeti bíróság az irányelv és az irányelvet a nemzeti jogba áttünető jog-

4 – A C-397/01–C-403/01. sz. Pfeiffer és társai ügyben 2004. október 5-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-8835. o.) 114. pontja. Az összhangban álló értelmezés kötelezettsége eredetileg részben az EK 10. cikkben alapult: lásd a 14/83. sz., Von Colson és Kamann ügyben 1984. április 10-én hozott ítélet (EBHT 1984., 1891. o.) 26. pontját: „Ugyanakkor közelebről meg kell állapítani, hogy a tagállamoknak valamely irányelven alapuló azon kötelezettsége, hogy biztosítsák az adott irányelv által meghatározott eredmény elérését, valamint a Szerződés 5. cikkében meghatározott azon feladata, hogy meghozzanak valamennyi általános és különös intézkedést e kötelezettség teljesítésének biztosítására, valamennyi tagállami hatóságot terhel, ideértve a hatáskörük keretében az igazságszolgáltatás szerveit is”; lásd továbbá a C-106/89. sz. Marleasing-ügyben 1990. november 13-án hozott ítélet (EBHT 1990., I-4135. o.) 8. pontját. Lásd e tárgyban Prechal, S., *Directives in EC Law*, második kiadás, Oxford, 2005.

5 – A 2001. szeptember 13-i 2001/78/EK bizottsági irányelvvel (HL L 285., I. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet 94. o.) módosított, az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/37/EGK tanácsi irányelv (HL L 199., 54. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet 163. o., a továbbiakban: 93/37 irányelv) vonatkozásában lásd a C-470/99. sz. Universale-Bau-ügyben 2002. december 12-én hozott ítéletet (EBHT 2002., I-11617. o.), amelynek 88. pontja kifejti, hogy „[a] 93/37 irányelv cím sorából és második preambulumbekzdéséből ugyanis kiderül, hogy ezen irányelvnek csupán az a célja, hogy összehangolja az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések nemzeti odaítélési eljárásait, olyannyira, hogy nem is hoz létre teljes körű közösségi jogi rendszert e tárgyban (lásd többek között a C-285/99. és 286/99. sz., Lombardini és Mantovani egyesített ügyekben 2001. november 27-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-9233. o.] 33. pontját)”.

3 – Lásd többek között a C-57/01. sz., Makedoniko Metro és Michaniki ügyben 2003. január 23-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-1091. o.) 55. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

szabály szövege közötti, általa észlelt megfogalmazásbeli eltérés következményeit veti fel. Másrésztől felmerül a kérdés, hogy az irányelv a 29. cikke e) és f) pontjában említett kötelezettségek „hiánytalan és határidőben” történő megfizetését írja-e elő. A nemzeti bíróság negyedik kérdésében hivatkozott közösségi jogi alapelvek segítenek e felvetések megválaszolásában. Második és harmadik kérdésében az olasz bíróság arra keresi a választ, hogy a pályázati felhívásban részt vevő vállalkozás mely időpontig bizonyíthatja, hogy eleget tett adó- és társadalombiztosítási járulék-fizetési kötelezettségeinek. A továbbiakban bemutatjuk a hivatkozott megfogalmazásbeli eltérés hatását, az „eleget tett kötelezettségeinek” kifejezés értelmezését, majd választ adunk arra a kérdésre, hogy mely időpontig szolgáltatathat bizonyítékot erre vonatkozóan a vállalkozás.

II – Elemzés

A – A 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja és az olasz szabályozás közötti megfogalmazásbeli eltérés

12. A kérdést előterjesztő bíróság megfogalmazásbeli különbséget észlelt a 92/50 irányelv által használt megjelölés, amely minden olyan vállalkozásra vonatkozik, amely „nem tett eleget kötelezettségeinek” az adó- vagy társadalombiztosítási járulékfizetés vonatkozásában, valamint a nemzeti jogszabály által használt kifejezés között, amely azokat a

vállalkozásokat érinti, amelyek „nem rendezték” ugyanezen kötelezettségeiket. E bíróság szerint a kötelezettség rendezése szélesebb körű, mint a kötelezettségeknek való megfelelés. Az említett bíróság különösen arra hivatkozik, hogy az adóhatóságok visszamenőleges hatályú rendezést engedélyezhetnek a vállalkozások számára.

13. Elsősorban figyelembe kell venni, hogy a 92/50 irányelv 29. cikke lehetőséget nyújt a tagállamoknak az általa felsorolt kizáró okok közötti választásra. Ugyanakkor a tagállamok nem kötelesek e minőségi kiválasztási feltételek elfogadására.⁶ Az Olasz Köztársaság élt ezzel a lehetőséggel, amikor nemzeti jogszabályában kizárta a közbeszerzésekből azon vállalkozások részvételét, amelyek „nem rendezték” társadalombiztosítási járulék- és adófizetési kötelezettségeiket.

14. Másodsorban, bár a kérdést előterjesztő bíróság érvelésében a nemzeti rendelkezés és a közösségi szöveg közötti megfogalmazásbeli eltérésre összpontosít, ennek jelentősége, úgy tűnik, mégsem meghatározó. Az EK 249. cikk szerint ugyanis az irányelv a jellegéből fakadóan az elvárt eredményeket határozza meg, a tagállamokra bízva, hogy szabadon válasszák ki az e cél elérésére alkalmazandó eszközöket. Ráadásul szabályozási szinten nincs különösebb hatálybeli különbség a „rendezte kötelezettségeit” és az

⁶ – A 92/50 irányelv 29. cikke ugyanis úgy fogalmaz, hogy „kizárható [...]” (a kiemelés tőlem).

„eleget tett kötelezettségeinek” fordulatok között, amelyeket, amint azt az olasz kormány helyesen megállapította írásbeli észrevételeiben, az egyes közbeszerzési tárgyú közösségi irányelvek megkülönböztetés nélkül használnak, mind olasz, mind egyéb nyelvi változataikban.⁷

B – Az „eleget tesz kötelezettségeinek” kifejezés értelme a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja szerint

15. Következésképp az átfogalmazott első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 92/50 irányelvben található „eleget tesz kötelezettségeinek” fordulat értelmezhető az olasz átültető rendelkezésben megfogalmazott „rendezte kötelezettségeit” fordulat szinonimájaként, mivel ez a két kifejezés ugyanazt jelenti.

7 – A 93/37 irányelvnek a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontjával azonos 24. cikkének e) és f) pontja. Ez utóbbi cikk olasz változata a „che non sia in regola” fordulatot, míg a francia változat a „qui n'est pas en règle”, a spanyol változat a „che non esté al corriente”, a portugál változat a „não tenham cumprido”, az angol változat a „has not fulfilled” és a német változat a „nicht erfüllt haben” fordulatot használja. Az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések odatételi eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/36/EGK tanácsi irányelv (HL L 199., 1. o.; magyar nyelvű kiadása 6. fejezet, 2. kötet 110. o.) 20. cikke (1) bekezdésének e) és f) pontja szintén a „qui n'est pas en règle” kifejezést használja francia változatában, míg az olasz változat a „non abbia adempiuto”, a portugál változat a „não tenham cumprido” fordulatot választotta. Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odatételi eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű kiadása 6. fejezet, 7. kötet 137. o.) 45. cikke (2) bekezdésének e) és f) pontja meghatározó abból a szempontból, hogy a különböző irányelvek, különösen a 92/50 és a 93/37 irányelv hatályos rendelkezéseinek egységesítésére irányul. A francia változat a „qui n'est pas en règle” fordulatot, míg az olasz változat a „che non sia in regola”, a spanyol változat a „che non esté al corriente”, a portugál változat a „não tenham cumprido”, az angol változat a „has not fulfilled” és a német változat a „nicht erfüllt haben” fordulatot használja.

16. A kérdést előterjesztő bíróság három összefüggő értelmezési kérdést tett fel: elsősorban a fizetési késedelem hatására, másodsorban a hatóságok által engedélyezett részletfizetési kedvezmény következményeire és harmadsorban a valamely kötelezettség fennállását vagy összegét vitató közigazgatási vagy bírósági jogorvoslat hatására vonatkozóan.

1. A fizetési késedelem hatása

17. A nemzeti bíróság elsősorban arra vár választ, hogy a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja értelmezhető-e akként, hogy az az általa említett kötelezettségek „hiánytalan és határidőben” történő teljesítését írja-e elő.

18. A La Cascina e tekintetben arra hivatkozik, hogy az egyszerű fizetési késedelem nem vezethet kizáráshoz. A felperes két érvet hoz fel ennek alátámasztására. Egyrészt úgy véli, hogy a 92/50 irányelv 29. cikkében említett fizetési kötelezettségnek nem a tényleges fizetés a célja, hanem a fizetési

kötelezettség teljesítését szolgáló valamennyi előkészítő tevékenység. Az értelmezendő rendelkezés szövegével és szellemével ilyen mértékben ellentétes értelmezést el kell vetni.

19. A felperes második érve komolyabb. Véleménye szerint rendszertani szempontból, azaz összehasonlítva a 92/50 irányelv 29. cikkében felsorolt különböző kizáró okokat, abszurd lenne engedélyezni a közbeszerzésen való részvételét valamely súlyosan eladósodott társaságnak, amely azonban csődbe nem ment, felszámolás alatt nem áll, ezekkel összefüggő bírósági eljárás nem folyik vele szemben, vagy csődegyezséget nem kötött (az irányelv a) és b) pontja), míg a kismértékben eladósodott társaság részvételét elutasítják ugyanezen közbeszerzésben azzal az indokkal, hogy késedelmesen rendezte adó- vagy társadalombiztosítási járulék-fizetési kötelezettségét. A La Cascina ebből arra a következtetésre jut, hogy meg kell különböztetni a fizetés elmaradásától a fizetési késedelmet, és ez utóbbi nem járhat a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja alkalmazásában történő kizárással.

20. Mindenekelőtt, igaz ugyan, hogy a rendszertani értelmezés megvilágosíthatja a Bíróság számára valamely rendelkezés értelmét, a felperes által sugalmazott értelmezés azonban ellentétes az említett cikk szövegével.

21. A La Cascina által védett másik elgondolás szerint annak megállapításánál, hogy az ajánlattevő nem rendelkezik megfelelő fizetőképességgel, az állammal vagy más közhivatallal szemben fennálló adó- vagy társadalombiztosítási járulék-tartozásokat, valamint egyéb hitelezőkkel szemben fennálló más tartozásokat együttesen kell figyelembe venni, feltételezve, hogy ez a két adósságkategória azonos jellegű, ami azonban a jelen esetben nem igaz.

22. Végül a felperes érvelése azért sem áll meg, mivel az irányelv rendszerének minőségi kiválasztási feltételei által követett célok téves megítélésén alapszik. E tekintetben a Bíróság a Holst Italia ügyben hozott ítéletben⁸ úgy határozott, hogy „a 92/50 irányelv 2. fejezetének VI. címében megállapított minőségi kiválasztási feltételek egyetlen célja, hogy meghatározza az ajánlattevők képességei objektív megítélésének szabályait”. Márpedig az ajánlattevők képességei nemcsak fizetőképességüktől függenek. A minőségi kiválasztási feltételek közé tartoznak az ajánlattevő személyes helyzetére, pénzügyi és gazdasági képességére, vagy még inkább know-how-jára, tapasztalataira és megbízhatóságára vonatkozó feltételek. Ennek megfelelően, amint azt az olasz kormány helyesen megállapította, a 92/50 irányelv 29. cikkének valós célja a jelentkezők megbízhatóságának biztosítása.⁹

8 – A C-176/98. sz. ügyben 1999. december 2-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-8607. o.) 25. pontja.

9 – E tekintetben hivatkozunk Léger főtanácsnok fent hivatkozott Holst Italia ügyre vonatkozó indítványának 26. pontjára, amely szerint a minőségi kiválasztási feltételeknek egyaránt célja az ajánlatkérő védelme.

23. Közelebbről, az említett 29. cikk e) és f) pontja arra ösztönzi a vállalkozásokat, hogy fizessék meg az adójukat és társadalombiztosítási járulékaikat. Ezzel párhuzamosan e rendelkezés lehetővé teszi az ajánlatkérő számára, hogy az államnak, mint az adók beszedőjének érdeke védelmében a jövedelemteremtő közbeszerzési szerződéseket csak olyan vállalkozásoknak ítélje oda, amelyek korábban befizették különböző adóikat.

25. A versenytársak közötti egyenlő bánásmód elve a közbeszerzési jog pillére,¹⁰ és lehetővé teszi annak biztosítását, hogy a közbeszerzési eljárásban részt vevő valamennyi lehetséges versenytárs ugyanazokkal az esélyekkel rendelkezzen részvételi jelentkezése vagy ajánlata megfogalmazásánál.¹¹ Ezt az alapelvet kifejezetten tartalmazza a 92/50 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy: „az ajánlatkérők biztosítják, hogy ne legyen megkülönböztetés a különböző szolgáltatók között”.

24. Meg kell állapítani, hogy a 92/50 irányelv 29. cikkében felsorolt kizáró okok nemcsak arra szolgálnak, hogy biztosítsák az érintett szolgáltató fizetőképességét, amely az irányelv 31. cikkének tárgyát képezi, hanem sokkal inkább annak elkerülésére, hogy e szolgáltató adóinak, illetve társadalombiztosítási járulékaiknak be nem fizetésével jogtalan előnyre tegyen szert versenytársaival szemben a közbeszerzés megszerzése során. Annak veszélye, hogy a jogszabályi kötelezettségeiket nem rendező vállalkozások közbeszerzésen történő részvétele megtöri a versenytársak esélyeinek egyenlőségét, indokolja tehát azon vállalkozások kizárását, amelyek nem teljesítették társadalombiztosítási járulékos- és adófizetési kötelezettségeiket.

26. Ennek megfelelően a 92/50 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az az egyenlő bánásmód elve érdekében sorolja fel a versenytársaknak a közbeszerzési eljárásban való részvételtől történő kizárásának okait. A lehetséges résztvevőknek az eljárásból történő kizárása szükségszerűen magában foglalja a 92/50 irányelv által ezzel párhuzamosan követett másik cél, a verseny ösztönzé-

10 – A C-275/98. sz., Unitron Scandinavia és 3-S ügyben 1999. november 18-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-8291. o.) 31. pontja; a C-94/99. sz., ARGE ügyben 2000. december 7-én hozott ítélet (EBHT 2000. I-11037. o.) 24. pontja; a C-324/98. sz., Telaustria és Telefonadress ügyben 2000. december 7-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-10745. o.) 61. pontja; a C-92/00. sz. HI-ügyben 2002. június 18-án hozott ítélet (EBHT 2002., I-5553. o.) 45. pontja és a C-315/01. sz. GAT-ügyben 2003. június 19-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-6351. o.) 73. pontja. Emlékeztetőként az e tárgyban követett korábbi ítélkezési gyakorlatra, lásd Tizzano főtanácsnok fent hivatkozott HI-ügyre vonatkozó indítványának 20. és 21. pontját. Lásd még a 2004/18 irányelv második preambulumbekzdését, amely kimondja, hogy „[a] tagállamokban az állam, a területi és a települési önkormányzatok, valamint a közjogi intézmények nevében kötött szerződések odaítélése során tisztelgetben kell tartani a Szerződés elveit, és különösen az árúk szabad mozgásának, a letelepedés szabadságának, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadságának az elvét, továbbá az ezekből levezethető olyan elveket, mint az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetésmentesség, a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elve”.

11 – A fent hivatkozott Univesale-Bau-ügyben hozott ítélet 93. pontja a 93/37 irányelv vonatkozásában.

sének korlátozását is.¹² Ez a korlát ugyanakkor az irányelv rendszerébe illeszkedik, amely nem annyira szolgáltatók közötti verseny ösztönzésére, sokkal inkább a jelentkezők közötti egyenlő bánásmód elvének betartására irányul.¹³

27. Amikor a társadalombiztosításijárlék- vagy adófizetési kötelezettségének eleget nem tevő versenytárs kizárására az ajánlattevők közötti egyenlő bánásmód biztosítása érdekében kerül sor, nem lehet megkülönböztetést tenni a fizetés elmaradása és a fizetési késedelem között. Ugyanis, ha valamely vállalkozás hivatkozhat a fizetési késedelemre annak érdekében, hogy elkerülje a közbeszerzésből a 92/50 irányelv 29. cikkének e) vagy f) pontja címén történő kizárását, e rendelkezés alkalmazása érezhetően korlátozottabb lesz. Márpedig e rendelkezés nem arra követel meg bizonyítékot, hogy az érintett vállalkozás szándékában állt-e a jogszabályi kötelezettség későbbi időpontban történő teljesítése, amely bizonyíték bemu-

tatása egyébként mindent összevetve nehézkes lehet, hanem arra, hogy a lejárt kötelezettségeket ténylegesen teljesítették-e.¹⁴ A szolgáltatók kiválasztására irányuló eljárás megkülönböztetésmentes jellegét kizárólag csak objektív módon meghatározott feltétel biztosíthatja. Következésképp az említett 29. cikk e) és f) pontjának alkalmazásában objektív módon kell megállapítani, hogy a kérdéses vállalkozás ténylegesen teljesítette-e kötelezettségeit.

2. A részletfizetési kedvezmény következményei

28. A nemzeti bíróság másodsorban a hatóság által a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja szerinti, kötelezettségeinek eleget nem tevő vállalkozásnak engedélyezett részletfizetési kedvezmény hatásáról kérdez. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság a Tribunale amministrativo regionale per la Puglia 2004. február 12-i 1114. sz. ítéletére hivatkozik, amely a 157/1995. sz. törvényrendelet 12. cikkét úgy értelmezte, hogy az nem a visszaélést elkövető vállalkozásokra vonatkozik, hanem azokra is, amelyek nem fizették meg járulékaikat. Ezzel szemben azokat a vállalkozásokat, amelyek póthatár-időt vagy részletfizetési kedvezményt enge-

12 – Ezt a célkitűzést tartalmazza a 92/50 irányelv huszadik preambulumbekezdése: „a versenyt általában korlátozó és különösen a többi tagállam állampolgárainak szerződéseiben való részvételét korlátozó magatartás megszüntetése érdekében a szolgáltatók számára lehetővé kell tenni, hogy jobban hozzáférhessenek a szerződés-odaítélési eljárásokhoz”. Ugyanezt fejezi ki ezen irányelv 13. cikkének (5) bekezdése, amely kimondja, hogy „[a]mennyiben a tervpályázaton korlátozott számban vesznek részt pályázók, az ajánlatkérőnek világos és megkülönböztetéstől mentes kiválasztási feltételeket kell meghatároznia. A részvételre felhívott jelentkezők számának minden esetben elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy tényleges verseny jöjjön létre”, valamint 27. cikke (2) bekezdésének második albekezdése, amely szerint: „[a]z ajánlattételre felhívott jelentkezők számának minden körülmények között elegendőnek kell lennie a tényleges verseny biztosításához”. A 93/37 irányelv vonatkozásában lásd még a C-247/02. sz. Sintesi-ügyben 2004. október 7-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-9215. o.) 35. pontját.

13 – Cassia, P., „Contrats publics et principe communautaire d'égalité de traitement”, RTDE, 2002., 413. és 420. o., amely megjegyzi, hogy: „[a]z egyenlőség közösségi alapelve hozzájárul a tényleges verseny fejlesztésének biztosításához a közbeszerzések odaítélésében és végrehajtásában”.

14 – A társadalombiztosításijárlék- és adófizetési kötelezettség periodikus jellege megakadályozza egyébként, hogy a hivatalos listákon nyilvántartott szerződött szolgáltatóknál vélelmezni lehessen, hogy eleget tesznek a 29. cikk e) és f) pontjában meghatározott minőségi kiválasztási feltételeknek, amint az a 92/50 irányelv 35. cikke (3) bekezdésének első és második albekezdéséből kiderül.

délező, adótartozás rendezésére irányuló eljárás hatálya alatt állnak, valamint azokat, amelyek még jogerősen el nem bírált közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatot kezdeményeztek, nem lehet kizárni az említett cikk alapján.

irányelv 92/50 irányelv 29. cikke értelmében eleget tett kötelezettségeinek.¹⁵

3. A közigazgatási vagy bírósági jogorvoslat iránti kérelem benyújtásának hatásai

29. Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az adó- és társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségek összegét és lejáratát minden esetben a nemzeti jog határozza meg. Ugyanakkor, fenntartva a nemzeti jognak a kérdést előterjesztő bíróság általi értelmezését, úgy tűnik, hogy amennyiben az adóhatóság vagy az illetékes hatóság részletfizetést engedélyez a vállalkozás által megfizetendő társadalombiztosítási járulékokra, ez a vállalkozás a továbbiakban nem tekintendő késedelemben lévőnek.

31. A kérdést előterjesztő bíróság által a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja értelmezésére vonatkozóan felhozott utolsó pont arra az esetre vonatkozik, ha a vállalkozás valamely hatósági határozattal szemben közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatot kezdeményez, amelyben vitatja társadalombiztosítási járulékvagy adótartozása összegét. A jelen ügyben az iratokból kiderül, hogy a La Cascina az INAIL-hoz intézett 2002. február 6-én kelt két levelében közigazgatási jogorvoslattal élt. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben hivatkozik a Tribunale amministrativo regionale per l'Umbria 2002. november 30-i 890. sz. ítéletére, amely, mivel az adókötelezettség az adóügyi bíróság előtt megkérdőjelezésre került, úgy ítélte meg, hogy a kérdéses vállalkozást nem lehetett volna kizárni a közbeszerzési eljárásban való részvételtől azon az alapon, hogy nem rendezte adófizetési kötelezettségét. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a Consiglio di Statónak ugyanerre a következtetésre kellett volna jutnia.¹⁶

30. Ezenfelül a 92/50 irányelv 29. cikke e) és f) pontjának alkalmazásában, amint arra a Bizottság írásbeli észrevételeiben emlékeztet, a közbeszerzésben részt venni szándékozó vállalkozásnak kell bizonyítékot szolgáltatnia. Az a vállalkozás, amely számára a hatóság adótartozásának részletekben történő megfizetését engedélyezte, vagy amely – a kérdést előterjesztő bíróság kifejezésével élve – helyzetét az adóhatóság előtt rendezte, igazolást kap ugyanezen hatóságtól, amely szerint az

15 – Ha az adó- vagy társadalombiztosítási járulékvagy tartozásra vonatkozó részletfizetési kérelmet a hatóság még nem bírálta el abban az időpontban, amikor a vállalkozás igazolni köteles, hogy eleget tett kötelezettségeinek, ez utóbbi logikusan nem kezelhető a 92/50 irányelv 29. cikkében foglaltaknak megfelelő vállalkozásként.

16 – V. tanács, 2003. december 1., 7836. sz. A La Cascina írásbeli észrevételeinek 3. mellékletében idézett ítélet.

32. Az olasz kormány írásbeli észrevételeiben úgy ítélte meg, hogy még az adók vagy társadalombiztosítási járulékok összegét vitató bírósági kereset benyújtása sem akadályozhatja meg annak megállapítását, hogy az érintett vállalkozás nem teljesítette a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja értelmében vett kötelezettséget. Ugyanakkor a tárgyaláson az olasz kormány elfogadta, hogy ha a jogorvoslat iránti kérelem benyújtására a közbeszerzési eljárásban való részvétel előtt kerül sor, ez akadályává válhat a vállalkozás kizárásának, feltéve hogy az ajánlatkérő értesül a jogorvoslatról.

33. A Bizottság álláspontja a tárgyaláson szintén árnyalt volt, mivel javasolta azon eset megkülönböztetését, amikor a felperes a hatóság hibájára hivatkozik, attól, amikor az adóalany csupán az adóhatóság méltányosságáért folyamodik. A pályázaton való részvétel csak az első esetben engedélyezhető.

34. Ezzel szemben a La Cascina és a Zilch arra hivatkoznak, hogy az olasz alkotmány 24. cikke által garantált bírói jogvédelemhez való joggal ellentétes a bírósági vagy közigazgatási jogorvoslattal élő vállalkozást úgy tekinteni, mint amely nem rendezte adó- vagy társadalombiztosítási járulék-fizetési kötelezettségeit.

35. A közösségi jog a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontjában megelégszik azzal,

hogy előírja az e cikkben megjelölt kötelezettségeknek eleget nem tevő vállalkozások kizárását. Ezzel szemben a nemzeti jognak kell pontosítania a vállalkozások által adó és társadalombiztosítási járulék címén megfizetendő összegeket, valamint a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslat következményeit a vállalkozás és a hatóság kapcsolatában.

36. Márpedig kétségtelen, hogy az adóhatósági határozattal szemben benyújtott jogorvoslat iránti kérelem az adott nemzeti jogtól függően eltérő jogi hatásokkal jár. Így például megkülönbözteti az egyik jogrendszert a másiktól a halasztó hatály vagy annak hiánya, illetve a halasztó hatály bíróság általi engedélyezésének feltételei alapján.¹⁷ Következésképpen a nemzeti jogrendszerek eltérése azzal járhat, hogy bizonyos jogorvoslattal élő vállalkozások jogosultak a pályázaton való részvételre, míg másokat más tagállamban ugyanezen eljárásból kizárnak, úgy tekintve őket, mint amelyek nem rendezték adó- és társadalombiztosítási kötelezettségeiket.

17 – Ha a nemzeti jog halasztó hatállyal ruházza fel a jogorvoslat kezdeményezését, azt a vállalkozást, amely ilyen kérelmet nyújtott be, úgy kell tekinteni, mint amely a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja értelmében eleget tett kötelezettségeinek, mindaddig, amíg jogerős ítélet nem dönt erről a vélelemről. Ezzel szemben, ha a nemzeti jogban a fizetési kötelezettségre vonatkozóan nincs halasztó hatály, a kérelmező továbbra is köteles teljesíteni fizetési kötelezettségeit ahhoz, hogy eleget tegyen az említett cikknek, a részére történő esetleges utólagos visszatérítés fenntartásával. Ez a szematikus példa természetesen nem túl részletes, a fizetési kötelezettség felfüggesztése például attól is függhet, hogy a vállalkozás garanciát nyújt-e.

37. Mindazonáltal a jogorvoslat iránti kérelem benyújtásának, mint joggyakorlásnak, nem kellene a kérelmező valamennyi közbeszerzésből történő kizárásának automatikus következményével járnia, különösen azért nem, mert ez egyáltalán nem a vállalkozásnak a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontjában említett megbízhatóságát érinti. Valamely vállalkozás kizárása azon az alapon, hogy jogorvoslatot kezdeményezett, még problematikusabbá válik, ha a jogorvoslatnak helyt adó eljárást követően maga a kizárás is vitássá válik, és kártérítés szükségességének megállapításához vezethet. Bizonyos körülmények között a kizárásról rendelkező határozat megsemmisítése a szerződés odaítélésének megsemmisítésével járhat.

38. Ugyanakkor, ha már a jogorvoslat iránti kérelem automatikusan azzal a következménnyel jár, hogy a kérelmezőt az eljárásban résztvevőként kell elismerni, fennáll a veszélye, hogy a vállalkozások visszaélés szándékával vagy időnyerés céljából nyújtanak majd be jogorvoslat iránti kérelmeket. Ráadásul, ha a vállalkozás, miután elnyerte a szerződést, veszt a jogorvoslati eljárásban, a hátrányba került versenytársai nem támadhatják meg az odaítélési eljárást.

39. A közösségi jog nem ad alternatívát erre. A 92/50 irányelv ugyanis mérlegelési mozgásteret ad a tagállamok számára annak megítélésében, hogy a jogorvoslatot kezdeményező vállalkozások adóügyi rendezettek-e. Ezt a helyzetet meghatározza a pályázaton részt venni kívánó vállalkozások nemzeti jog szerinti jogállása, míg a közbeszerzésben történő elfogadás következményeit az

ajánlatkérő joga határozza meg, függetlenül attól, hogy a bírói jogvédelemhez való jog és a vállalkozásokkal történő egyenlő bánásmód elve érvényesül-e. Ennek megfelelően a közbeszerzés valamennyi lehetséges résztvevőjére azonos szabályok vonatkoznak.

40. A jogorvoslat kezdeményezésében megvalósuló bírói jogvédelemhez való jog gyakorlásához szükséges garanciák a nemzeti jog és az utóbbi által meghatározott, a nemzeti bíróságok (mint például a jelen esetben a Consiglio di Stato) által alkalmazott eljárási eszközök területére tartoznak, feltéve hogy nem sértik a közösségi jog alapelveit.¹⁸

41. A jelentkezők közötti egyenlő bánásmód követelménye megköveteli, hogy a különböző vállalkozások adóügyi helyzete, amelyet nemzeti jogrendszerük határoz meg, a közbeszerzésben történő elfogadás terén egyforma módon kerüljön megítélésre. Ennélfogva az olasz jogrendszer, amely többek között az alkotmányos alapelvek alapján meghatározza, hogy azon vállalkozások, amelyek jogorvoslat iránti kérelmet nyújtottak be valamely adótartozással szemben, e címen nem zárhatók ki a közbeszerzési pályázaton való részvételből, megfelel a közösségi jog előírásainak, amennyiben azo-

18 - Lásd a C-60/92. sz. Otto-ügyben 1993. november 10-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-5683. o.) 14. pontját.

nos szabály vonatkozik az eljárás valamennyi, más államban hasonló jogorvoslattal élő résztvevőjére.

42. Következésképpen a 29. cikk e) és f) pontjával nem ellentétes az olyan nemzeti szabály vagy a nemzeti szabályok olyan értelmezése, amely szerint a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslattal élő vállalkozást úgy kell tekinteni, mint amely elegett tett kötelezettségeinek.

43. A fenti gondolatmenet fényében az átfogalmazott második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja értelmében az „eleget tett kötelezettségeinek” fordulatot úgy kell értelmezni, hogy az a kérdéses kötelezettségek tényleges teljesítését írja elő, amelynek összegét és esedékességét a nemzeti jogszabály határozza meg, és amellyel nem ellentétes az olyan nemzeti szabály vagy a nemzeti szabályok olyan értelmezése, amely szerint a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslattal élő vállalkozást úgy kell tekinteni, mint amely elegett tett kötelezettségeinek.

C – A minőségi kiválasztási feltételek betartásának bizonyítására nyitva álló határidő

44. A Bíróságnak feltett harmadik kérdés arra a határidőre vonatkozik, amelynek

lejárta előtt a vállalkozások bizonyíthatják, hogy megfelelnek a 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontjában felsorolt minőségi kiválasztási kitérítumoknak. Előzetesen meg kell állapítani, hogy – amint azt az osztrák kormány írásbeli észrevételeiben állítja – ennek mérlegelését azonos időpontban kell elvégezni. Ennélfogva három időpontot kell előzetesen meghatározni: a részvételi jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártának időpontját, az ajánlatok benyújtásának határidejét és a szerződés odaítélésének időpontját.

45. A Bizottság szerint a részvételi jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártának időpontját kell meghatározónak tekinteni. Az osztrák kormány szerint a szolgáltató az ajánlatok benyújtására nyitva álló határidőben bizonyíthatja, hogy eleget tett adó vagy társadalombiztosítási jellegű kötelezettségeinek. A La Cascina és a Zilch ezzel szemben úgy véli, hogy a vállalkozás mindaddig bizonyíthatja a minőségi kiválasztási feltételeknek való megfelelését, amíg a szerződés előzetes odaítélésére sor nem kerül.

46. Megállapítható, hogy a közbeszerzési szerződések odaítélésének a 92/50 irányelvben felállított rendszere két szakasz köré épül, egyrészt a műszaki, pénzügyi és az egyéb minőségi kiválasztási feltételeknek megfelelő elfogadható jelentkezők kiválasz-

tásának szakasza, másrésről az odaítélés feltételei alapján a benyújtott ajánlatok kiválasztásának szakasza.¹⁹ Az odaítélés eljárásának ilyen, két szakaszra történő szétválasztása valamennyi, a közbeszerzésekre vonatkozó közösségi irányelvben közös.²⁰

tevő számára, amely csupán a bizonyítottan megfelelő képességekkel rendelkező vállalkozások ajánlatait köteles így megvizsgálni, mint az ajánlattevők számára, akiknek csak akkor kell ajánlatot kidolgozniuk, ha képességeik megfelelnek az ajánlatkérő elvárásainak.

47. A két külön szakaszra történő fogalmi szétválasztás leggyakrabban időbeni megosztáshoz vezet. Így először az ajánlatkérő felhívja a gazdasági szereplőket, hogy meghatározott határidőn belül közöljék részvételi szándékukat, és bizonyítsák, hogy eleget tesznek a kérdéses közbeszerzésre érvényes minőségi kiválasztási feltételeknek. Az első szakasz végén újabb határidőt tűznek ki, amelyen belül az elfogadott ajánlattevők előterjeszhetik teljes ajánlatukat. Végül a szerződés odaítélésének előre meghatározott feltételei alapján a szerződés végleges odaítélésére kerül sor.

49. Ha a közbeszerzés lebonyolítására ilyen módon kerül sor, a vállalkozások csak a közbeszerzési eljárásban való részvételi jelentkezés benyújtásának határnapjáig bizonyíthatják, hogy eleget tesznek a minőségi kiválasztási feltételeknek. A határidő ezen időpontra túli meghosszabbítása ugyanis gyakorlatilag akadályozhatja az ajánlatkérőt a szerződésben részt vevő vállalkozások képességeinek megítélésében, mielőtt az ajánlatokat részletes vizsgálatnak vetné alá.²¹

48. Az odaítélés két elkülönülő szakaszának meghatározása éppúgy kedvező az ajánlat-

50. A pályázati eljárás, anélkül, hogy megszegné a 92/50 irányelvet, egy szakaszból is állhat. A gazdasági szereplők kiválasztásának feltételei és a szerződés odaítélésének feltételei közötti megkülönböztetés nem jelenti azt, hogy ezen feltételek megítélését elkülönült időpontokban kell megvalósítani. Ezzel szemben a fent hivatkozott Beentjes- és GAT-ügyekben hozott ítéletekben megállapításra került, hogy ha a 93/36 irányelv „nem is zárja ki, hogy az ajánlattevők alkalmasságának vizsgálata és a szerződés odaítélése egyidejűleg valósuljon meg, a két műveletré

19 – A fent hivatkozott Beentjes-ügyben hozott ítélet 15. pontja megállapítja, hogy „annak ellenőrzése, hogy a vállalkozók képesek-e az odaítélendő munkát elvégezni, illetve a szerződés odaítélése két külön művelet a közbeszerzések odaítélésének keretében”. Lásd még Darmon főtanácsnok ugyanezen ügyre vonatkozó indítványának 36. pontját. Ebben úgy véli, hogy „az irányelv ezáltal tisztán megkülönbözteti a vállalkozók alkalmassága ellenőrzésének feltételeit, amelyek a vállalkozó adottságaira vonatkoznak, a szerződés odaítélésének feltételeitől, amelyek az ajánlatban szereplő szolgáltatás, az elvégezni javasolt munka minőségére vonatkoznak”. Lásd még a fent hivatkozott GAT-ügyben hozott ítélet 59. pontját.

20 – Valamennyi közbeszerzésre vonatkozó irányelvben azonos rendszer, amelyet a 2004/18 irányelv is alkalmaz. Ezen irányelv 45. cikke átveszi azokat a minőségi feltételeket, amelyek a szerződésre jelentkező gazdasági szereplőkre vonatkoznak.

21 – Az ajánlatkérő ezzel szemben a szerződés odaítéléséig fenntartja a jogot annak megállapítására, hogy a vállalkozás nem felel meg a minőségi kiválasztási feltételeknek.

eltérő szabályok vonatkoznak”.²² Ebből a 92/50 irányelv értelmezésére átültethető ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az ajánlatkérő szabadon vizsgálhatja egyidejűleg a jelentkezőknek azon minőségi kiválasztási feltételekkel való megfelelését, amelyek feljogosítják őket a szerződésben való részvételre, valamint a jelentkezők ajánlatát a szerződés odaítélési szempontjai alapján.

52. Ezenfelül, ha a vállalkozásnak lehetősége volna a szerződés odaítélése után bizonyítani, hogy megfelel a minőségi kiválasztási feltételeknek, a pályázati eljárás két szakasza összekeveredne. Amint azt e tekintetben az olasz kormány kifejti, fennáll a veszélye annak is, hogy a vállalkozások csak akkor tesznek eleget adókötelezettségeiknek, ha információval rendelkeznek a pályázati eljárás számukra kedvező kimeneteléről. Márpedig elfogadhatatlan, hogy a vállalkozások adókötelezettségeiket költség-haszon elemzéseik részévé tegyék, és jogtalanul halogassák az állammal szemben fennálló tartozásaik rendezését.

51. Ennek keretében a minőségi kiválasztási feltételek teljesítésének bizonyítására egészen az ajánlatok beadására nyitva álló határidő lejáratáig van lehetőség. Ugyanis, ha az ajánlattevő egyidejűleg vizsgálja meg a kiválasztási feltételek teljesítését és a beadott pályázatokat, szükségtelen két különböző határidő meghatározása egyrészt a kiválasztási feltételek teljesítésére vonatkozó adatok, másrészt a beadott pályázatra vonatkozó adatok benyújtására. Ezzel szemben egyetlen, a minőségi kiválasztási feltételek teljesítésére vonatkozó bizonyíték sem fogadható el utólag, mivel a vállalkozásra vonatkozó iratok minden, a határidő lejártát követő utólagos módosítása a jelentkezők közötti egyenlő bánásmód sérelmével járna.²³

53. A fentiekből következik, hogy a módosított harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a vállalkozás a részvételi jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártáig bizonyíthatja, hogy megfelel a közbeszerzésre alkalmazandó minőségi kiválasztási feltételeknek, hacsak az ajánlatkérő nem vizsgálja egyidejűleg a kiválasztási feltételek teljesítését és a jelentkezők pályázatait, amely esetben az ajánlatok benyújtására nyitva álló határidőt kell alkalmazni.

22 – A fent hivatkozott Beentjes-ügyben hozott ítélet 16. pontja és a fent hivatkozott GAT-ügyben hozott ítélet 60. pontja.

23 – Lásd, analógia útján a 93/37 irányelvet értelmező fent hivatkozott Makedoniko Metro és Mechaniki ügyben hozott ítéletet, amely nem ellenezte az ajánlatok benyújtását követően építkezési munkákra kilit közbeszerzési eljárásban részt vevő vállalkozások társulásának nemzeti jogban fellállított tilalmát.

III – Véggövetkeztetések

54. A fenti megfontolásokra tekintettel, azt javaslom, hogy a Bíróság a nemzeti bíróság által előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

- „1) A szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK rendelet szövegében szereplő »eleget tesz kötelezettségeinek« fordulat értelmezhető az olasz átültető rendelkezésben megfogalmazott »rendezte kötelezettségeit« fordulat szinonimájaként, mivel ez a két kifejezés ugyanazt jelenti.

- 2) A 92/50 irányelv 29. cikkének e) és f) pontja értelmében az »eleget tett kötelezettségeinek« fordulatot úgy kell értelmezni, hogy az a kérdéses kötelezettségek tényleges teljesítését írja elő, amelynek összegét és esedékességét a nemzeti jogszabály határozza meg, és amellyel nem ellentétes az olyan nemzeti szabály vagy a nemzeti szabályok olyan értelmezése, amely szerint a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslattal élő vállalkozást a jogerős határozat meghozataláig úgy kell tekinteni, hogy a kötelezettségeinek eleget tett.

- 3) A vállalkozás a részvételi jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártáig bizonyíthatja, hogy megfelel a közbeszerzésre alkalmazandó minőségi kiválasztási feltételeknek, hacsak az ajánlatkérő nem vizsgálja egyidejűleg a kiválasztási feltételek teljesítését és a jelentkezők pályázatait, amely esetben az ajánlatok benyújtására nyitva álló határidőt kell alkalmazni.”